

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna matumuuna Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Namminersorlutik Oqartussat sakkut pillugit inatsimmik allannguinnissamut siunnersuummik atuutsitsilernissaat pillugu Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut (Aallaasinik il.il. pigisaqarnissamut ukiunik killiliineq kiisalu aallaasinik inissiivinnik piumasaqaat)

(Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoq)

Tunngavilersuut

Sakkut pillugit inatsit atuuttoq 1992-imeersuuvoq. Ilaatigut aallartoornerit, toqutseriarnerit imminullu toqoriarnerit tunngavigalugit sakkut pillugit inatsimmik allannguinnissaq arlalippassuariarluni oqaluuserineqartarsimavoq, pingaartumik Kalaallit Nunaanni Politiit sakkunut inatsit nutarterneqartariaqartoq kissaatigisarsimavaat. 2017-imi Naalakkersuisut § 37 naapertorlugu apeqqutigineqartumut akissuteqarnerminni ilumut sakkut pillugit inatsit misissoqqittariaqassanersoq nalilersorsimavaat, ilaatigut sakkunik pisinissami aqqaneq-marlunnik ukioqalereersimanissamik piumasaqarnerup allanngortinneratigut, sakkut toqqortarinissaannut maleruagassiornikkut, sakkut nalunaarsortalernerisigut aamma sakkut eqittaannartakkat inerteqqutinngortinnerisigut. Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia 2017-imi ukiakkut aalajangerpoq taamani Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaannut sakkut pillugit inatsisip allanngortinnissaannut piareersarnissamut ataqatigiissaarissasoq.

Inatsisissatut siunnersuut 1992-imili Kalaallit Nunaanni sakkunut inatsimmik atuutsitsilernissamik akuersissuteqarnermili nutarterineq una annerpaaq Naalakkersuisut Inatsisinillu atuutsitsinermut ministeriaqarfiup suleqatigiilluarnerannit 2018-imi susassaqtut peqatigalugit suliarineqarpoq. Ataatsimiinnermi ilaatigut Kalaallit Nunaanni sakkut pillugit inatsit naammannersoq ajutoornissamullu pitsaaliuinnermut piffissamut naapertuunnersoq oqaluuserineqarpoq aamma aallaasit atorlugit pinerlunnermut atorneqartarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ataatsimeeqatigiinnermut uiggiullugu Naalakkersuisut piffissami 10. juli – 8. august 2018-imi susassaqtutunik ataatsimeeqateqarput siunnersuummik suliaqarnermi ilanngussaqarsinnaanerit eqqarsaatigalugu.

Ataatsimiinnermi Kalaallit Nunaanni sakkut pillugit inatsimmik 2019-imeersumik allannguutissamik Inatsisinik atuutsitsinermut ministeriaqarfimmit saqqummiunneqarpoq.

Taamaattoq Sakkut pillugit Kalaallit Nunaannut inatsisip aamma Kalaallit Nunaanni piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisip imminnut qaninnerisa kinguneraa, sakkunut inatsimmut siunnersuummik annertuumik kinguaattoorneq.

Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 34, 13. juni 2023-meersup akuersissutigineqannginnerani sunngiffimmi imaluunniit inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartartaarnissamut aqqaneq-marlunnik ukioqarnissamik piumasaqarneq inerteqquteqarnerlu, aqqaneq-marlullu sinnemagit ukioqartunut sakkunik tunniussisinnaanermut pinerluttulerinermi inatsimmi imminnut ataqatigiissimapput.

Taamaammat sakkut pillugit inatsimmi sakkunik atuinissamik pigisaqarnissamillu ukiunut killiliinissamut piumasaqaat, 15-init inorlugit ukiulinnut inuussutissarsiutigalugu piniartunut siunertaanngitsumik eqquinerlussaaq. Sakkut pillugit inatsimmut siunnersuummik nutarterinermi taamaalilluni utaqqineqarsimavoq Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaannik nr. 34, 13. juni 2023-meersumik akuersissuteqarnissaq, 1. juli 2023-mi atuutilersinneqartoq, utaqqineqarsimavoq sakkunut inatsisip allanngortinnissaanut suliap ingerlateqqinnginnerani.

Inatsisissatut siunnersuut Kalaallit Nunaanni Sakkunut inatsit pingasunik nutarteriffigineqassaaq.

Ukiunut killiliineq ingiaqateqartitsisarnerlu

Kalaallit Nunaanni aallaasinik il.il. kiisalu aallaasinut imassanik eqquassinissamut, pilersitsinissamut, pissarsinissamut, paarisaqarnissamut, tigummiaqarnissamut atuinissamulluunniit 15-inik ukioqalersimanngitsunut killeqartitsinissamik atuutsitsilernissaq inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq. Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi, piniakkanut killilersorneqanngitsunut sunngiffimmi aallaaniarsinnaanermut akuersissummik meeqqat 12-15-it akornanni ukiullit tunineqarsinnaapput. Aamma taakkununga ilaavoq meeqqat 12-15-it akornanni ukiullit piniakkanut killilersukkanut piniarsinnaatitaapput, matumani pineqartoq inummik nammineersinnaassusilimmikk ingiallorteqarpat. Meeqqat 12-nik ukiullit taakkununga ilaasarnissamik periarfissaqarnissaat qulakkeerniarlugu sakkunik inatsimmi ingiallorneqarnissaanut assingusumik aaqqiisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Aallaasit atortullu toqqortarineqarnerat

Kalaallit Nunaannut sakkut pillugit inatsimmi atuuttumi aallaasinik, taassuma ilaanik imassanilluunniit inissiisarnissamut tunngaviusunik malittarisassaqaanngilaq.

Siunnersuutikkut sakkut tassungalu attuumassutillit imassallu isumannaatsumik allanut susassaqaanngitsunit tikinneqarsinnaajunnaarlugit inissinneqartarnissaannik piumasaqaammik atuutsitsilissaaq. Tamatuma kinguneraa sakkut piginnittut akuersisinnagit imaaliillaannaq tiguneqarsinnaajunnaartillugillu atorneqarsinnaajunnaarnissaat. Siunnersuutip aamma malitsigissavaa aallaasit suulluunnit, taassumalu ilaa imassaannit avissaarsimatinnissaat, ass. imassat amusarissamiitillugit imaluunniit parnaartartumiitillugit aallaammit immikkoortillugit.

Sakkut qanoq tigorianaajunnaarsinnissaat aalajangiisuussanngilaq taamaalillunilu aallaasinut ilitsiviit aalajangersimasut qanoq ittuussaneri pillugit immikkut piumasaqaateqartoqassanani. Pingaarnerpaarli tassaavoq aallaasit susassaqaanngitsunit imaaliallaanaq tiguneqarsinnaanissaat.

Naalakkersuisut missingiummut oqaaseqaataat

Naalakkersuisunit inuiaqatigiinni isumannaatsuunerup annertusarnissaa pingaartinneqartorujussuuvoq taamaaliornikkullu aamma Kalaallit Nunaanni sakkut pillugit inatsisit pitsaasuunissaa, piffissamut naleqqunnissaa atoruminarnissaalu qulakkeerniarpaat. Sakkut pillugit inatsimmi malittarisassanik atuutsitsinissamik politiit pisariaqartunik siunissami sakkoqarnissaat pingaaruteqarpoq kiisalu siunissami aallaasit ilaatillugit ajutoornermik pisoqartannginnissaa anguniarlugit malittarisassanik arlalinnik atuutsitsisoqalerluni.

Pisortanit, inuussutissarsiortunit naalakkersuinermilu partiinit sakkut pillugit inatsisinik sukaterinissamik kissaataat Naalakkersuisut soorunami tamanna tapersersorpaat.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutissat

Inatsisissatut siunnersuut pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq, tassa Inatsisit atuutsinnerannut ministeriaqarfiup oqaaseqaatai malillugit eqqartuussivinnut aningaasaqarnikkut killilimmik kinguneqarnissaat ilimagineqarmat.

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut ingerlatsinermut sunniuteqassanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Inatsisissatut siunnersuut innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanngilaq.

Naligiissitaanermut kingunerisassat

Soqanngilaq.

Tusarniaaneq

Inatsisinik atuutitsinermut ministeriaqarfiup tusarniaaneq isumagaa, tusarniaanermilu Kalaallit Nunaanni oqartussat attuumassuteqartut peqataatinneqarsimapput. Siunnersuut piffissami 2. juli 2024-mit 30. juli 2024-mut tusarniutigineqarpoq.

Ilanngussaq

1. Eqikkaaneq

2. Kalaallit Nunaanni sakkut pillugit inatsimmik allannguissamut siunnersuut (Aallaasinik il.il. peqarnissamut ukiunik killiliineq kiisalu aallaasinik il.il. inissiinissamut piumasaqaatit.)
3. Tusarniaanermut nalunaarsuutit oqaaseqaasertalersukkat.